

Kriminalističko-policijska akademija

Seminarski rad

Predmet: Policija u krivičnom postupku

Tema: Lišenje slobode

Asistent: Dragana Čvorović

Sadržaj

Uvod

1. Pojam lišenja slobode
2. Pravni osnov lišenja slobode
3. Obavezno I fakultativno lišenje slobode
4. Prava lica lišenog slobode
5. Lišenje slobode maloletnika
6. Kome se predaje lice lišeno slobode?

Zaključak

Uvod

Lišenje slobode kao i druge mere prinudnog karaktera ne mogu se posmatrati odvojeno od ostalih mera koje preduzimaju organi unutrašnjih poslova na osnovu ovlašćenja koja su im data odgovarajućim zakonima. Lišenje slobode predstavlja jako osetljiv institut, jer se njime ograničava jedno od osnovnih ljudskih prava, a to je, pravo na slobodu. Sva prava i slobode koja su proklamovana u Konvencijama donetim o strane Evropske unije jemči i Ustav Republike Srbije u delu o ljudskim pravima. Ustav na taj način garantuje pravo na slobodu i bezbednost ličnosti, ali i obavezuje policiju da prilikom lišenja slobode poštuje zakonske uslove i da ih krajnje restriktivno tumači, kako nebi došlo do ekcesa u pogledu ljudskih prava.

1. Pojam lišenja slobode

Lišenje slobode se, s jedne strane može odrediti kao mera koja ima za cilj stvaranje uslova za uspešno preduzimanje niza radnji u fazi rasvetljavanja i dokazivanja krivičnog dela, donošenja i izvršenja odluka u vezi toga, i sprečavanja daljeg kriminalnog delovanja učinioca, odnosno, na drugoj strani, ono je sastavni deo postupka izvršenja pojedinih krivičnih sankcija (u našim uslovima su to kazna zatvora i maloletničkog zatvora i mere bezbednosti obaveznog lečenja alkoholičara i narkomana, i obaveznog psihijatrijskog lečenja i čuvanja). Lišenje slobode kao mera kojom se ograničava odnosno oduzima sloboda kretanja nekog lica poznata je samo u krivičnom postupku, bilo da se primenjuje od strane organa unutrašnjih poslova, nadležnog suda ili u izuzetnim slučajevima od strane građana. U prekršajnom postupku moguće je ograničiti slobodu određenom licu, pomenuto ograničenje naziva se zadržavanjem, iako je po svojoj sadržini i po posledicama slično meri lišenja slobode. Prisustvo okrivljenog u krivičnom postupku treba da se obezbedi u cilju pozivanja okrivljenog na svoju odbranu i ispitivanje, zatim da se spreči njegovo bekstvo od krivične odgovornosti, kao i da se obezbedi neometano dokazivanje krivičnog dela, koje je predmet krivičnog postupka. Za postizanje tih ciljeva, ZKP predviđa mogućnosti za primenu više posebnih mera za obezbeđenje prisustva okrivljenog i uspešnog vođenja krivičnog postupka, među koje dolaze: poziv, dovodjenje, jemstvo pritvor.

Iako je dominantna uloga suda u primeni ovih mera, posebno mesto pripada organima unutrašnjih poslova kod provođenja jedne veoma ozbiljne i po svojoj prirodi teže mere-mere

lišenja slobode, bilo da to čini po sopstvenoj inicijativi, kod preuzimanja operativno tehničkih mera i radnji, bilo da lišenje slobode izvršavaju po nalogu nadležnog suda. Lišenje slobode predstavlja širi pojam, nego što je to ograničenje slobode. Naime kod lišenja slobode, radi se o oduzimanju fizičkog kretanja lica prema kome je ta mera preduzeta. Naprotiv, kod ograničenja slobode postoji samo ograničenje fizičke slobode ali ne i lišenja slobode. Prema tome lišenje slobode predstavlja jednovremeno i ograničenje slobode. U krajnjoj liniji, lišenje slobode ima za cilj da se određena osoba, protiv koje postoji osnovana sumnja, da je izvršila krivično delo za koje se goni poslužbenoj dužnosti, obezbedi za vođenje samog krivičnog postupka i za izvršenje kazne utvrđene pravosnažnom sudskom odlukom. Preuzimanje lišenja slobode treba da bude u pravilu poslednji akt, a ne prvi akt, organa unutrašnjih poslova, u odnosu na učinioce krivičnog dela, s obzirom na karakter i težinu posledica koje ova mera prouzrokuje. Kada ovu konstataciju iznosimo time nemislamo da ova opreznost kod odlučivanja da se primeni mera lišenja slobode treba da umanjí aktivnost organa unutrašnjih poslova u suzbijanju organizovanog kriminaliteta. Naprotiv, takav će pristup, i odnos, kad je u pitanju potreba da se ta mera primeni, u mnogome doprineti na povećanje njegove efikasnosti. Svakako, organ koji odlučuje da se ova mera primeni prema nekoj osobi, treba da zna: da je lična sloboda takvo pravno dobro, koje je ustavom zagarantovano, a ceo krivični postupak je protkan humanošću, a njeno oduzimanje i ograničenje je samo izuzetno dopušteno, pod uslovima i u cilju predviđenom odgovarajućim odredbama ZKP. S obzirom na to zakon je morao biti garancija, da ovaj težak napad na ličnu slobodu osumnjičenog, propisujući decidne uslove pravnim situacijama, biće učinjen samo u slučaju, kad interes krivičnog postupka to zahteva, budući da u položaju osumnjičenog odnosno okrivljenog lica može doći i negativno lice. Tako je po čl. 2 ZKP, lice protiv koga je pokrenut krivični postupak ne smatra se krivim sve dok njegova krivična odgovornost nije utvrđena pravosnažnom presudom. Razlozi zbog kojih je moguće odrediti lišenje slobode strogo su predviđeni u ZKP, i smao kada postoje ti zakonski uslovi, organi unutrašnjih poslova mogu građanina lišiti slobode, bilo po sopstvenoj inicijativi ili po nalogu suda.

...

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com